

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D. na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnik naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 12. Ljubljana, 30. junija 1923. Letnik XL.

Obseg: Gnojite ajdi s superfosfatom! — Semenska detelja od prve košnje. — Vnetje popka pri teletih. — Kako gnojimo ajdi. — K setvi rdeče detelje. — Strniščna pesa. — Rastlinska ušivost na letošnjih pridelkih. — Vinska nadprodukcija in vzroki vinske krize v Jugoslaviji. — Naprava dezertnega sira. — Nove naredbe. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Inserati.

Gnojite ajdi s superfosfatom!

Strniščna ajda potrebuje v zemlji takoj in zadostno množino užitne fosforove kisline, ker je doba njene rasti zelo kratka. Vsled tega se smatra najprimernejše fosfatno gnojilo superfosfat, ki vsebuje 15 do 17 % fosforove kisline. Ta kislina je v vodi lahko raztopljiva in pride kot hrana takoj v korist rastlinam. Superfosfata za ajdo potrebujemo na ha 300 kg, ali na oral 150 kg, na mernik posetve pa 30 kg.

Zelo hvaležna je pa ajda tudi za istočasno gnojenje s kalijevo soljo, kajti naše zemlje navadno nimajo dovolj lahko raztopljivega kalija v sebi. Kalijeva sol ima do 40 % kalija in je potrebujemo samo polovico superfosfatove množine, torej na ha 150 kg, na oral 75 kg in na mernik posetve 15 kg.

Ker je ob setvi ajde navadno precejšen naval pri Kmetijski družbi za ta umetna gnojila, se nujno priporoča podružnicam kakortudi vsem udom, da takoj naroče superfosfat in kalijevo sol, drugače Kmetijska družba ne more jamčiti, da dobe vsi naročniki gnojila pravočasno v roke.

Čitajte tudi spis v današnji številki »Kmetovalca«: Kako gnojimo ajdi.

Semenska detelja od prve košnje.

Tu in tam opazujem, da puščajo gospodarji tudi že prvo košnjo domače detelje za seme. Godi se to po krajih, kjer začenjajo s pridelovanjem domačega deteljnega semena.

Prve košnje pa ni v tem primeru priporočati, ker je druga košnja veliko bolj primerna za pridelovanje semena. To pa iz sledečih vzrokov.

V prvi košnji je detelja bolj bujne rasti in daje bogatejšo košnjo. Vsled tega tudi rada poleže, če jo pustimo zoreti. Na ta način dobimo prvič slabše seme in drugič pa slabšo drugo košnjo, kajti, če pustimo prvo košnjo zoreti, nam druga košnja nikdar tako dobro ne uspeva in daje vedno slabše in bolj

pozne košnje. Navadno je tudi čas zoritve v prvi košnji manj ugoden.

Veliko bolj se priporoča, če pustimo drugo košnjo za pridelovanje deteljnega semena. V drugi košnji je detelja manj bujna, zato pa bolj zastavne rasti, ni več tako gosta in daje bolj varne semenske pridelke. Detelja iz druge košnje zori v času, ki je najugodnejši za pridelovanje in za spravlanje semena. Tudi ne trpimo na košnji sami nobene take škode kakor v nasprotnem primeru.

Vse to so vzroki, ki so tehtni dovolj, da se držimo druge košnje za pridelovanje potrebnega deteljnega semena.

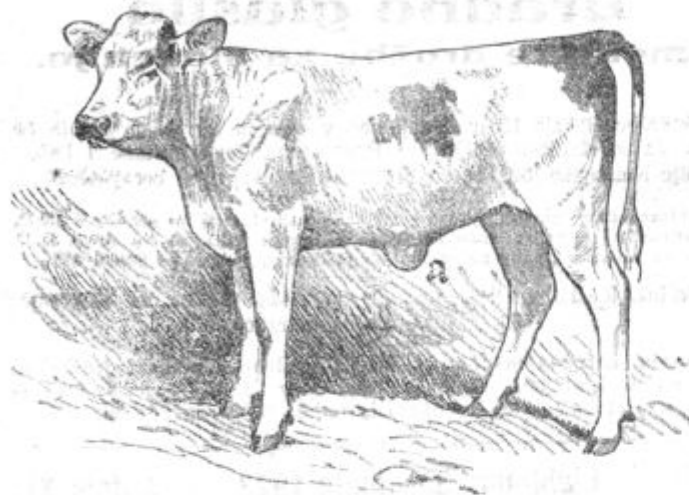
V zadnjem času sem opazoval po štajerskih krajih, da puščajo tu in tam prvo deteljo za seme, kar se iz navedenih vzrokov ne more priporočati.

Vnetje popka pri teletih.

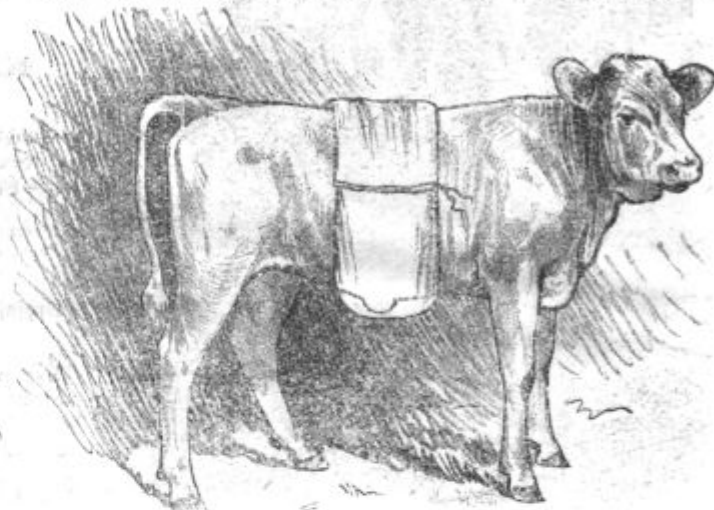
Pri novorejenih teletih se včasih popek vname. Taka teleta postanejo klavrna, otožnih oces in ne marajo sesati. Če pregledamo popek, opazimo, da je otečen, boleč in da se navadno že gnoji. Če obole teleta na popkovem vnetju (pod 16.), jih moramo zdraviti s tem, da jim popek izpiramo in da skrbimo, da se nastali gnoj izceja in odstrani. Najbolje

storimo v tem primeru, da spravimo teleta na tla, ki smo jih prej dobro nastlali, in da ga položimo na hrbet. V tem položaju mu je popek z gorko vodo skrbno očistiti in dlako na popku porezati, da se lažje čisti od nastalega gnoja. Gorki vodi naj se za to izpiranje primeša pol odstotka lizola.

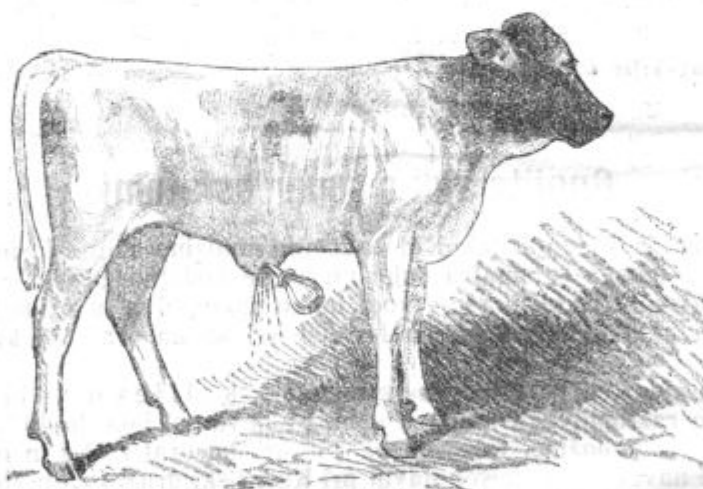
Če popek ni še ognojen, ampak samo otekel in boleč, potem je dobro, da ga grejemo z lanenimi obkladki. Pri telicah se da to uspešno izvajati na ta

Pod. 16. Vnetje popka.

Pod. 17. Obkladek iz lanenega semena.

Pod. 18. Čiščenje gnojnega popka z lizolovo vodo.

način, kakor kaže (pod. 17.). Če bi se ognojeni popek pravočasno ne prepustil, ga moramo sami prebosti, da gnoj izteče. To pa šele takrat, kadar je postala oteklina (bula) voljna in mehka, tako da se s pistom lahko vdira. Če bi tega ne storili, bi tele lahko poginilo za notranjo ognojitvijo, ki je smrtno nevarna. Če smo oteklino predrli, je prav, da se ognojeni popek izpira s pomočjo male brizgalke, kakor jo kaže (pod. 18.).

Vnetje popka je vedno nevarno pri teletih. Naj se zaradi tega pri novorojenih teletih na to pazi. Naj se popek od časa do časa pogleda. Važno je, da se popkov trak pri porodu ne nategne preveč in da krava ne liže na popkovini, če ga predložimo v lizanje, ali pa pozneje, ko tele sesa. Paziti je tudi, da imajo teleta suho in snažno ležišče, posebno v primeru vnetja na popku.

Kako gnojimo ajdi.

Malokatera kulturna rastlina potrebuje tako malo časa, da vzklije, dorase, odcvete in zarodi seme, kakor ajda. V tej kratki dobi svojega življenja potrebuje takih hranilnih snovi, ki so ji lahko dostopne, torej hranilne snovi, ki so v vodi lahko raztopljive. Po raznih preizkusih se je dognalo, da potrebuje ajda v prvi vrsti fosforovo kislino in kalij.

Fosforova kislina je v superfosfatu v lahko raztopljivi obliki, medtem ko je v drugih fosfatnih gnojilih tesneje zvezana z ostalimi snovinami. Ravnotako je tudi kalij v kalijevi soli lahko dostopen ajdi, ker se v vodi hitro raztopi.

Kako učinkujejo razna gnojila na ajdo?

Dušik pospešuje v prvi vrsti rast rastline. Mi pa želimo, da ajda le malo časa rase in hitro dozori,

vsled tega bomo navadno oustili gnojenje ajde z dušičnatimi gnojili.

Fosfatna gnojila vplivajo na dobroto semena, na hitro dozorevanje, morajo pa biti v taki obliki, da jih ajda hitro izkoristi. Kakor že gori omenjeno, je najprimernejša oblika fosforove kisline v superfosfatu. Naši kmetovalci prav dobro poznajo to gnojilo, kajti še pred vojno so ga samo za gnojenje ajdi, in sicer samo na Kranjskem, uporabili letno 100 vagonov. Uspehi s tem gnojilom so tako očitni, da so se kmetovalci v vojnih letih, ko ni bilo dobiti superfosfata, naravnost branili sejati ajdo, češ saj se je brez tega gnojila itak nič ne pridelala.

Kalija potrebuje ajda tudi v precejšnji meri, kajti s preizkusi se je dognalo, da vzame ajda na ha iz zemlje do 60 kg čistega kalija, kar bi bilo skoro 150 kg kalijeve soli na ha. V splošnem je torej nujno priporočati, da se poleg superfosfata nudi ajdi tudi kalijeve soli, in sicer približno za polovico superfosfata.

Dosedanji preizkusi z gnojenjem ajdi so ne samo dokazali velik učinek fosfatnih in kalijevih gnojil, ampak tudi dejanski večji gnotni uspehi, ki navadno daleč prekaša stroške za uporabljena umetna gnojila. Z mirno vestjo lahko trdimo, da se gnojenje ajde s superfosfatom in kalijevo soljo res in izdatno izplača.

V splošnem gnojimo en ha ali približno 2 orala ajde s 300 kg superfosfata in 150 kg kalijeve soli. Na 1 mernik posetve se računi deseti del te množine.

Obe gnojili se tik pred setvijo (ne poprej) pomešata ter posejeta po sprašeni njivi. Potem se ajda vseje in podvleče.

Kmetijska družba ima v zalogi superfosfat in kalijevo sol ter je cena razvidna na prvi strani ovoja „Kmetovalca“. Priporočamo podružnicam, da zberejo priglasila svojih udov in naroče skupaj najmanj po en vagon, ker pride potem voznina manj stati.

Načelnistva podružnic se nujno pozivljajo, da razglasijo med udi, da se zbirajo naročila za umetna gnojila za ajdo ter jih opozore na pravočasno priglasitev. Pred setvijo je namreč z naročili tak naval, da družba težko pravočasno ustreže vsem naročnikom.

L.

K setvi rdeče detelje.

Od g. A. K. v V. smo prejeli eno rastlino rdeče detelje ali inkarnatke, ki šteje 24 obrastkov (stebel), visokih po pol metra. Obenem piše, da je zelo priporočljiva za naše maloposestniške razmere, ker se seje po strnišču, najbolje med strniščno ajdo, in ker daje takorekoč prvo zeleno košnjo v zgodnji spomladi, že sredi meseca maja.

Rdeča detelja se gosto obrase, daje mehko in sočno klajo, ki jo živina rada žre, najsibo goved ali pa konji.

Po nji se da z uspehom sejati še proso ali pa zelena turščica za krmo. Rdečo deteljo sejemo med ajdo, ki ne sme biti pregosta. Posejano deteljo je treba zabranati. Jeseni jo požanjemo z ajdo vred, če nam je toliko odrasla. Pri mlačvi jo dobimo med aj-

dovimi plevami, ki jih v tečnosti močno zboljšuje. Taka klaja je pozimi izborna za plemenske prasiče.

Seme rdeče detelje sejemo v plevah ali pa očiščeno od plev. Sejati pa kaže le seme novega pridelka, ki je bolj kaljivo in na videz bolj svetlo rumeno kakor je staro seme, in naj je tudi dražje. Tudi v tem primeru se je ravnati po geslu, da ni dobro seme nikdar predrago, dočim je staro seme vedno drago.

Strniščna pesa.

Po naših krajih je silno važna strniščna setev. Ona nam pripomore do dveh pridelkov na leto, kar je za naše maloposestniške razmere posebne vrednosti. Pri nas je strniščna setev mogoča, ker imamo dosti vlažno pozno poletje in tudi vlažno in lepo jesen. Zaraditega se splošno poslužujemo te ugodnosti in gledamo, da dobimo, če le mogoče, z ene njive po dva pridelka na leto. Pri nas sejemo po žitu skoraj povsod strniščno ajdo in strniščno repo. Pridelujemo pa tudi strniščno korenje. Med važne strniščne rastline spadata pa tudi zelena turščica in strniščna pesa. Ti dve rastlini sta velike vrednosti za naše živinorejske kraje, posebno za mlekarke in prasičerejske kraje.

Tudi pesa se lahko prideluje po zgodnjem strnišču. V tem primeru posebno po ječmenu. Strniščna pesa, o pravem času sajena in dobro obdelana, nam daje v ugodnih letih tako bogate pridelke kakor spomladi sejana pesa. Imeti pa moramo za to saditev pripravljene dobro razvite in močne pesne sadike. Na merniku posetve ($\frac{1}{10}$ ha) pridelamo 25 do 30 metrskih centov korenin, ki nam pozimi veliko zaležejo najsibo pri reji molznih krav ali pa prasičev.

Mimo strniščne repe, ki se pri nas vsepovsod prideluje, ima strniščna pesa to vrednost, da daje bolj varne in ob pridnem okopavanju tudi bogatejše pridelke. Seveda je treba, da se pesa bolj pridno okopuje kakor repa.

Strniščno peso sadimo tako kakor zelje in kakor običajno. Treba ji je dobro pognojene zemlje. Da se hitreje in bolj čvrsto prime, je prav, da namočimo sadike prej v gnojni brozgi, ki jo napravimo iz govejega blata in prsti. Liste je sadikam priščičiti (skrajšati), da se sadike lažje primejo. Če bi nastalo ob saditvi sušno vreme, moramo sadike tudi zaliti. Skrbna strežba ob saditvi se sploh dobro izplača, ker se začno take sadike veliko hitreje in bolje razvijati, kar je v tem primeru velikega pomena. Vse drugo obdelovanje je pa kakor pri navadni pesi.

Rastlinska ušivost na letošnjih pridelkih.

Letos se ljudje močno pritožujejo zaradi listnih uši, ki napadajo razne sadeže in delajo veliko kvaro. V nenavadni množini so se pojavile letos tudi na pesi in na fižolu. Bati se je zaraditega, da se bodo ti pridelki izdatno skrčili. Listne uši zatirajo rast tem hujše, čim mlajše so rastline, ki jih napadajo. Nevarne so pa toliko bolj, ker napadajo

najmlajše, najbolj nežne in najbolj sočne dele rastlin. Prikazujejo se zaraditega navadno na vrhnjih delih rastlin in na najmlajših poganjkih, tako kakor pri sadnem drevju.

Če nastopijo uši po celih njivah, se jih je zelo težko ubraniti. Tukaj izda še največ, če je zemlja tako močna, da se rastline navzlic ušem krepko naprej razvijajo in da takorekoč ušem odrastejo. Močne rastline namreč veliko bolj kljubujejo ušem kakor šibke rastline, ki lahko tudi tako oslabe, da ni pričakovati kaj prida pridelka.

Boj proti ušem je na njivah vedno težaven. Kaj naj storimo proti ušem, ki se pokažejo na pesnem listju in ki napadejo liste od spodnje strani? Tukaj izda največ narava sama. Včasih tudi take uši nenadno poginejo in izginejo, kakor so nenadno prišle. Lažji je boj pri fižolu. Tukaj se priporoča, da fižol škropimo z mešanico tobakovega izvlečka (tobakovega ekstrakta) in mazavega mila in da se poslužujemo škropilnice, kakor jo rabimo za škropljenje trt proti peronospori. Za to škropljenje kaže vzeti 1% tobakovega izvlečka in 1% mazavega mila. To mešanico napravimo tako, da raztopimo najprej določeno množino tobakovega izvlečka v vroči vodi in da primešamo, ko se raztopina ohladi, še potrebno množino tobakovega izvlečka. Na 100 l vode je torej vzeti 1 kg mazavega mila in 1 kg tobakovega izvlečka.

Poskusimo vsaj pri fižolu s tem sredstvom, če je napaden po ušeh. To sredstvo velja tudi za uši na sadnem drevju.

Vinska nadprodukcija in vzroki vinske krize v Jugoslaviji.

O tem predmetu je v zadnji številki „Kmetovalca“ obelodanil tovariš Belle članek z razmotrivanji o vinski nadprodukciji in sedanji vinski krizi, ter z nasveti kako temu odpomoči.

Kakor tovariš Belle in vsak, ki naše vinske razmere pozna in jih nepristransko ter trezno presoja, mora priznati, da o kaki pomembni, trajni nadprodukciji v Jugoslaviji, z ozirom na nizki pridelek 3 do največ 5 milijonov hl letno, ne more biti govora; pač pa o začasni vinski krizi. Poslednjo je pa pripisati zgolj slučaju, da je lansko leto poleg trte še sadje izredno dobro obrodilo, iz katerega se je napravilo mnogo sadjevca in žganja, ter da lansko vino ne dosega kvalitete dvajščka in edenindvajščka.

Le ena slaba vinska in sadna letina, pa bo konec nadprodukcije. Trebalo pa bi nasprotno le nekoliko previdnejšega in smotrenejšega prevdarka glede obdelovanja in prodaje vina s strani producentov, ter več obzira s strani kupcev, in vsa namišljena nadprodukcija ter nevarna vinska kriza postaneta kmalu le nekaka fantazija.

Italija in Francija, ki pridelata letno 40—65 milijonov hl vina, spravita vse v promet; tem lažje se mora zgoditi to v Jugoslaviji, kjer se pridelata 3 do največ 5 milijonov hl (v Sloveniji sami pa $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ milijona hl), tako da pride na prave vinopivce, katerih recimo, da je v vsej Jugoslaviji le 6 milijonov, okroglo 50—80 l na leto.

Iz tega sledi, da je produkcija v Jugoslaviji v primeru s konsumom še jako nizka. Slovenija bi

prav lahko sama konsumirala svoj pridelek, ko bi ne bilo uvoza iz drugih vinorodnih krajev naše države.

Začasno vinsko krizo ne povzroča toliko nadprodukcija, marveč neurejene trgovske razmere, ker vsled neorganizacije in nepoznanja splošnih pridelovalnih in kupčijskih razmer, se že ob trgatvi v jeseni z nastavo neprimernih cen celoletna kupčija pokvari. Kdor je primoran, mora skrbeti, da spravi že jeseni takoj po trgatvi svoj vinski pridelek v promet. To vendar ni gospodarsko, če vinogradnik noče dati svojega vina jeseni liter po 24 K, a mora isto vino spomladi ali pozneje, ko ga že polovico doma popije, pa radevolje prodati po 20 ali pa celo po 16 K.

Vsak naj si takoj po trgatvi izračuni, kaj ga dobljeno vino stane, in po tem naj svoje cene uravna, ne glede na to, kaj in koliko zahteva njegov sosed za mogoče slabейše vino, kakor ga ima on.

Z dobro urejeno državno organizacijo bi se tozadevno mnogo koristilo in doseglo. Vlada mora tako akcijo vsestransko podpirati s tem, da ne pretrava obdavčevanja ter da dovoli razne prevozne olajšave vsaj v dobrih letinah, da se na ta način omogoči morebitni izvoz vina.

Na znaten izvoz naših vin in na pomembno uveljavljanje našega vinskega trga v drugih državah, ni posebno računati, vsaj v doglednem času ne, dokler bodo vladale take prevozne in trgovske, odnosno valutne razmere kakor sedaj. Od 150.000 hl, ki bi jih imela Jugoslavija glasom pogodbe s Češko-slovaško izvoziti letno na Češko, ne pojde tja najbrže niti desetina, kajti poleg raznovrstnih nerodnih ukrepov glede prevoza, delata veliko konkurenco Italija in Ogrska s svojimi cenimi vini. Na vsak način bi bil za nas mnogo ugodnejši nemško-avstrijski vinski trg, kjer poznajo že od poprej naša vina zlasti štajerska, in kamor bi se s cenejšimi prevoznimi stroški izvažala v prvi vrsti obmejna, v drugi vrsti pa močna, črna dalmatinska vina.

Fr. Gombač, Ljubljana.

Naprava dezertnega sira.

V prihajajoči poletni dobi, ko smo od dela utrujeni, pride prav, ako si deloven človek svoj prazni želoдец podpre.

Ob samem suhem kruhu, posebno če je koruzen, in sami pijači, kakor smo pri nas vajeni, se slabo izhaja pri težkem delu in marsikdo misli, da bi bilo prav, če bi imel še kaj poleg kruha.

Če imate doma dovolj mleka in ga morebiti nosenemate in dajete prasičem, pustite ga nekaj skisati na topli peči, potem ga pa pogrejte na torloto 35 do 40° C, da se sirnina bolj strdi. Strjeno sirnino zavežite v platneno ruto, ki mora biti bolj redka in pustite to skuto, da se čez noč skozi ruto odceja. Odcejeno skuto nasolite z 2—3% soli, ki mora biti drobno zmleta. Na 2 kg skute vzemite 1 žlico paprike, 1 žlico kumina (Kümmel), 1 veliko, na drobno razrezano čebulo, 1 za prst debel šopek drobnjaka (Schnittlauch), ki ga tudi drobno razrežite in 4 dkg soli. Vse to dobro v skledi zmešajte in pustite 2—3 dni v skledi, da dobi finejši duh in okus. Tak sir delajo po mlekarskih krajih na Češkem za poljske delavce.

Ako pa hočete imeti posebno dober in masten sir, kakor se napravi za posebne prilike, pridenite gori imenovani zmesi še pol litra smetane ali pa $\frac{1}{4}$ kg masla, če imate kisle kumare, razrežite 1 srednjo kumarco na drobne kosčke in dodajte zaradi finejšega okusa še 2 sardeli, ki ste jih na drobno strli. Ker je trdi sir dandanes zelo drag in ga nekateri ljudje radi jedo, ga bo tako pripravljen sir popolnoma nadomestil. Tako napravljeni sir je zelo poceni. Ako vse izračunimo, pride 1 kg dezertnega sira na 60 kron.

Tak sir se maže na kruh kakor maslo. Upam, da s tem receptom marsikateri gospodinjci pa tudi gospodarji ustrezem.

Fr. Malásek, Grm.

Nove naredbe.

Zakon o varstvu malega kmeta. Z zakonom o dvajstih najstih bo uveljavljen tudi zakon v zaščito malega kmeta, ki je veljal najprej samo za ozemlje bivše kraljevine Srbije. Ker bo veljal ta zakon sedaj tudi pri nas, navajamo v kratkem njegovo vsebino. Zakon se glasi: Izvršbi (eksekuciji) niso podvrženi: pri poljedelcu 1 plug, 1 voz, 2 vola, ali 2 delovna konja, kobilica z enoletnim žrebetom, krava z enoletnim teletom, 10 ovac, 5 svinj, 5 koz, motika, sekira, kosa in toliko živeža in krme, kolikor je potrebno do nove žetve zanj, za rodbino in živino, poleg tega na vsako glavo, in naj je oproščena davka ali ne, samo ako je njen glavni poklic poljedelstvo, in naj le-ta živi v vasi ali v mestu: pet orlov zemlje, računajoč orla na 1600 kvadratnih sežnjev, ne glede na to, kakšna je ta zemlja, skupno z neobranim njenim plodom; prav tako hiša z gospodarskimi poslopji in prostorom do enega orala. — Odslej tudi pri nas ne bo mogoče iztirati kmeta z rodne njegove grude in ga pognati po svetu s trebuhom za kruhom, kakor se je to godilo pod Avstrijo.

Paša živine iz Slovenije v Italijo. Glede gonitve živine na pašo iz obmejnih krajev Slovenije v kraje, ki so ostali pod Italijo, je izdano carinarnicam nastopno navodilo: 1. V omenjeno svrhu mora lastnik pri pristojni carinarnici izvršiti pogojno carinsko odpravo po čl. 101, carinskega zakona in čl. 40, carinskega postopka za odpravljanje in držanje blaga pod carinskim nadzorom. — Prej nego carinarnica izvrši gornjo odpravo (to je prej, nego bi izvršila carinjenje po pogojno izvojni deklaraciji in živino pustila za prehod preko meje), mora lastnika živine obvestiti, naj si najprej pribavi in s seboj prinese izkazilo okrajnega živinozdravnika o zdravstvenem stanju živine, ki jo bodo italijanske oblasti pri prihodu živine zahtevale od njega. 2. V omenjeni deklaraciji se mora živina tako opisati (po spolu in starosti, pri veliki živini tudi po višini in drugih posebnih znakih), da se more njena istovetnost pri povratku ugotoviti. Carinski znaki (ne svinčeni, ne žigi) za živino niso potrebni. 3. Pri povratku živine tekom paše dobljeni zarod ne plača carine. 4. Pri povratku živine s paše se mora poleg uvozne deklaracije predložiti tudi duplikat zadevne izvozne deklaracije zaradi povrnitve zavarovanja carine po številu vrnivših se glav. Stranske pristojbine se ne vrnejo. — Poleg uvozne deklaracije se mora predložiti tudi potrdilo pristojnega italijanskega živinozdravnika, da živina ni okužena in da v okraju, v katerem se je živina pasla, ni bilo tekom zadnjih 40 dni nalezljive bolezni med dotično živino. Razen tega mora živino, ki se je vrnila na naše ozemlje, pregledati tudi naš živinozdravnik, ki bo odobrenje za njen povratek napisal na unikatni deklaraciji.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko društvo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edino na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom: brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne napiše vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 56. Pri nas je letos veliko borovnic, iz katerih kuhajo kmetovalci žganje. Ali bi se iz teh jagod dala napraviti kaka druga bolj koristna pijača? **Kako napravimo iz borovnic sadno vino?** (I. I. v F.)

Odgovor: Če hočete napraviti iz borovnic sadno vino, postopajte sledeče: Borovnice operite v mrzli vodi, očistite jih listov ter gnilih in zelenih jagod, potem jih dobro skuhajte v loncu ali kotlu, dodavši jim nekoliko vode. Dobro prekuhane jagode ohladite, potem precedite in iztisnite iz njih ves sok. Iz tega soka napravite mošt takole: Na 10 litrov soka dodajte 10 litrov vode in 2—3 kg sladkorja. Če hočete imeti še okusnejše vino, raztopite v tem moštu še 30 gramov vinskega kamna. Vse to dobro zmešajte in spravite v sod od približno 25 litrov vsebine. Umestno je, če dodate temu soku nekaj čistih kipelnih drož, da mošt hitro in čisto pokipi. Kipelne drože dobite pri kmetijsko-kemijskem preizkuševališču v Ljubljani ali pa tudi v Mariboru. Sod s tem moštom morate ob času kipenja postaviti na primerno toplem kraju, da hitreje pokipi. Ko je mošt dodobra pokipel in se je gošča vsedla, ga pretočite v čist sod, ki ga morate večkrat dopolniti, da se vino ne pokvari. Na ta način si pripravite dobro in zdravo pijačo.

L.

Vprašanje 57. Rad bi dal svojega sina v gozdarsko šolo. Kje je v Jugoslaviji gozdarska šola? (B. S. v Št. I.)

Odgovor: Sedaj nimamo v Jugoslaviji nikake srednje ali nižje gozdarske šole. Višja gozdarska fakulteta se nahaja v Zagrebu, za katero je treba imeti srednjo šolo. V proračunu je sicer ustanovitev srednje gozdarske šole v Mariboru, ki pa dosedaj še ni ustanovljena.

L.

Vprašanje 58. Po setvi korusa nam je dež tako močno zbil zemljo, da na mnogih mestih korusa sploh ni vzkli. Drugod pa je bila tako gosta, da smo jo morali zredčiti in tako smo jo z zemljo vred presadili na prazna mesta. Ali ostane presajena korusa res jalova? (R. V. v V.)

Odgovor: Če ste koruso z zemljo vred presadili, ne da bi ji ranili korenine, potem se bo na svojem novem mestu najbrž tudi dobro okoreničila. Rasla bo in cvela, kakor da bi bila na svojem prvotnem prostoru. Da bi tako pravilno presajena korusa ostala jalova, za to domnevo ni povoda. Če bodo za presajene rastline dani ravnotako pogoji kakor za ostale, potem bodo tudi enako cvetele, se oplodile in nastavile plod.

L.

Vprašanje 59. Na bolj mokrotnem travniku, na katerega sem pred leti napeljal po jarkih vodo iz potoka, mi je potočnik v par letih prerasel eno tretjino travnika. **Kako uničim travniški plevel: potočnik?** (I. T. v M.)

Odgovor: Ozkolistni potočnik (*Sium angustifolium*, Wasermerk) je trpežna povodna rastlina, ki pa nima niti prave korenike in ne glavne korenine. Ta plevel raste skoro povsod po stoječih vodah, po mrtvicah, jarkih in potokih. S tem, da ste iz potoka napeljali po jarkih na travnik vodo, se je ta zamočivil in pripomogel potočniku, da se je razpasel. Edino sredstvo, da uničite ta plevel je to, da osušite travnik, na kar bo potočnik samodsebe izginil.

L.

Vprašanje 60. Pri nas verujejo stari kmetovalci v to, da je detelja v steblovju v starem mesecu polnejša nego v mlaju: torej tedaj tudi boljša za krmo. Ali je detelja v ščipu res boljša za krmo kakor v mlaju? (I. V. v V.)

Odgovor: Da je detelja za krmo boljša v ščipu kakor v mlaju, je prazna vera. Mesec ne vpliva na kakovost krme, ampak edino le doba rasti. Čim mlajša je detelja, tem sočnejša je in boljša za krmo. Čim odraslejša, tem bolj trda in olesnела je. Če hočete krmiti sočnejšo deteljo, potem jo kosite čimprej. Če vam je pa na tem ležeče, da dobite obilo deteljnega sena, jo boste pozneje spravili. Najboljši čas za napravo sena je doba, ko je detelja v polnem cvetju. Tedaj nakosite največ tečnega sena, ker steblovje še ni olesnelo. L.

Vprašanje 61. Pri nas se je v zadnjem času pojavilo več lisic, ki uničujejo kokoši. Lovski najemniki se pa branijo plačevati to škodo. Ali smem od najemnika lova zahtevati povračilo škode, ki mi jo je povzročila lisica na kokoših? (I. Z. v B.)

Odgovor: Lisica je sicer lovska žival, ki je last najemnika lovišča, ne uživa pa zakonitega varstva. To pomenja, da jo sme vsak ubiti. Za škodo, ki jo take živali povzročajo, ni odgovoren najemnik lovišča, zato ni dolžan povrniti škode. Na svojem domu smete lisico na katerikoli način in v vsakem letnem času ujeti, oziroma pobiti, toda potem jo morate odstopiti najemniku lovišča, drugače zapadete kazni, kakor da ste si lovsko žival nepravilno prisvojili. L.

Vprašanje 62. Pri nas se na krompirjevih steblih pojavlja bolezen, ki nastopa vsako leto močnejše in občutno zmanjša pridelek. Krompirjeva stebila postanejo v zemlji ali blizu zemlje črna, nazadnje plesniva in polagoma krompirjevka ovne in se posuši. Kakšna bolezen povzroča gnila in črna stebila pri krompirju? (L. S. v S.)

Odgovor: Bolezen na krompirju, ki jo Vi opisujete, se imenuje **gniloba stebila** (Schwarzbeinigkeit). To bolezen povzročajo bakterije iz skupine cepljivk, in sicer „*Bacillus phytophthorus*“. Bolezen pri krompirjevki prične na ta način, da nastopijo najprej na spodnjem delu stebel črni madeži, ki se tako razširijo, da naposled steblo počrni in začne gniti. Krompirjevka prične veneti, lističi se zvijejo, vsled česar se tako bolne rastline že od daleč pozna. Navadno nastopi ta bolezen le mestoma in ne po vsej njivi, vendar se bolezen razširi tudi na sosedne rastline. Posledica te bolezni je, da ne morejo redilne snovi iz zemlje v krompirjevko, kakortudi ne iz krompirjevke do korenin, vsled tega rastlina hira in se naposled posuši. Bolne rastline se pri izruvanju na napadenih mestih navadno pretrgajo. Ta bolezen nastopi junija, julija in avgusta meseca. Če se pojavi pozneje, pridejo bakterije te gnilobe lahko tudi v gomolje in povzročijo, da prične tudi to gniti. Posebnih sredstev proti tej bolezni nimamo. Edini pripomoček obstoji v tem, da od te belezni napadene rastline izrujemo in jih uničimo ter s tem preprečimo nadaljnje okuževanje. Za seme moramo izbirati popolnoma zdravo gomolje in ga čez zimo hraniti na suhem. Priporočljivo je tudi krompirjevo seme dobiti iz popolnoma zdravih njiv, oziroma iz drugih krajev. Da se zabrani ta bolezen, se priporoča tudi ob saditvi narezan krompir pustiti 24 ur na zraku, da ovne. Tudi močno gnojenje z dušičnatimi gnojili ni priporočljivo. L.

prošnje na celo polo (kolek 13 dinarjev) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 25. julija t. l.; prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko izpričevalo, 4. izpričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavezujejo plačevati stroške šolanja, 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drug štipendij iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpor iz javnih sredstev; ravnotako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; stipendist, ki nepovoljno napreduje, izgubi štipendijo. — Za sprejem je potrebna starost najmanj dovršenih 16 let ter z dobrim uspehom dovršena najmanj ljudska šola. Sprejemali se bodo pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni samo obsolventi meščanske ali kake nižje srednje šole. Ob vstopu v zavod se mladeniči preiščejo po zdravniku zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni dovoljno, se odklonijo. Oskrbovalnina znaša do preklica mesečno 240 dinarjev. Plačuje se v dveh enakih polletnih obrokih. Sinovom ubožnih posestnikov se morejo dovoliti popolnoma ali do polovice prosta državna mesta. V tem primeru je treba podpreti prošnjo z uradno (od občinskega in davčnega urada) potrjenim ubožnim izpričevalom. — Absolventi te šole uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustroju vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu.

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca julija t. l. naslednja strokovna predavanja, in sicer: na **Kranjskem**: v nedeljo, 1. julija t. l.: v Zagorju ob Savi, v Gribljah in Adlešičih: v nedeljo, 8. julija t. l.: v Krizki vasi; v Semiču in na Planini, v Vel. Podlogu, v Studenčicah pri Lescah, v Sinjah, na Brdu, na Polomu (Kočevje); v nedeljo, 15. julija t. l.: v Žubnem pri Vel. Gabru, v St. Jurju (Radeče), v Hlebeih pri Lescah; na **Štajerskem**: v nedeljo, 1. julija t. l.: v Libeličah (bivše Koroško), v Belčincih (Prekmurje), Cmelavcih in Vanečih (Prekmurje); v nedeljo, 8. julija t. l.: v Koprivni nad Črno, pri Sv. Boljenku; v nedeljo, 15. julija t. l.: v Prevaljah, pri Sv. Urbanu; v D. Bistrici (Prekmurje), v Šalovcih in Velikih Dolencih.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo
20. junija 1923.

Navzoči so gg.: l. podpredsednik prof. Jarc, II. podpredsednik Pipan ter odborniki: Ažman, Bajuk, Brenčič, Černagoj, Černe, Hočevvar Franc, Hočevvar Josip, Jan, Košar, Kotnik, Meden, Pavlin, Skalicky, Steblovnik, Štrumbelj ter družbeni tajnik inž. Lah.

Svojo odsotnost je opravičil g. Supanič. Pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo, zastopa g. kmetijski svetnik Rohrmann.

G. predsednik otvori ob eni popoldne sejo, ugotovi sklepčnost in pozdravi navzoče gg. odbornike in vladnega zastopnika.

KMETIJSKE NOVICE.

Na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto 15. septembra t. l. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat gojencev. Zavod ima predvsem namen, da izobrazuje kmetske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Takl imajo pri sprejemu prednost pred vsemi drugimi. Kolekovane, lastnoročno pisane

Spominja se tragične smrti družbenega predsednika Gustava Pirca, ki je pred 39. leti pričel svoje delovanje pri Kmetijski družbi kot njen tajnik in dovršil svojo življensko pot kot njen predsednik. V vznešenih besedah oriše delovanje pokojnika in njegove velike zasluge za kmetijstvo v Sloveniji, posebno pa za razvoj Kmetijske družbe. Ravno v leta njegovega delovanja spada kriza in napredek našega kmetijstva, za katero je poleg drugih sodelavcev zelo veliko pripomogel. Naša dolžnost je, da čuvamo njegovo zapuščino. Slava Pirčevemu spominu!

V znak žalosti se navzoči dvignejo in g. podpredsednik prekine sejo za pet minut.

Po zopetni otvoritvi seje prečita tajnik zapisnik zadnje odborne seje, 5. maja, ki se po nekaterih pojasnilih odobri.

Glavni odbor sklepa o terminu za letošnji občni zbor Kmetijske družbe, ki se ima vršiti v jeseni. Sklene, da se občni zbor vrši v četrtek, 8. novembra 1923. ob desetih dopoldne v Ljubljani. Dnevni red naj bo približno isti, kakor lansko leto.

Na to se žrebajo odborniki, ki naj letos izstopijo iz odbora. Odbor določi, da izmed odbornikov za Kranjsko izstopijo letos štirje, izmed onih za Štajersko pa dva. Odbornik, izvoljen za Koroško, ostane še nadalje v odboru. Žreb določi za bivšo Kranjsko sledeče gg.: Bajuk Martin, Hočevvar Franc, Pavlin Alojzij in Skalický Bohuslav; za Štajersko: Steblovnik Martin in pok. dr. Verstovšek Karl.

Na to se obravnavajo nekatere uradniške zadeve.

G. podpredsednik poroča, da je število udov Kmetijske družbe od l. 1920. izredno padlo, kajti tedaj jih je bilo nad 30.000, letos pa le približno 15.000. To pomenja, da se je v tej dobi zanimanje za družbo med kmečkim prebivalstvom zelo ohladilo. Treba bo začeti z živahnejšim delovanjem ter prirejati okrajna zborovanja po raznih večjih krajih Slovenije, kakor to predpisuje § 16. družbenih pravil. Poda tudi nekatere pojasnila v stvari carine za modro galico.

Blagovne kupčije. G. podpredsednik predlaga, da odbor izvoli širši odsek, ki bi poleg predsednika odločeval o nakupu kmetijskih potrebščin in sploh o vseh kupčijah. Kupčije do 250.000 Din ima pravico sklepati podpredsednik s tajništvom. Vse kupčije za višje vsote sklepa pa odsek za blagovni promet. Vanj se izvolijo gg.: Jare, Bajuk, Košar, Pipan, Skalický, Lah in Rohrmann. Določijo se tudi kmetijske potrebščine, s katerimi se naj v bodoče bavi Kmetijska družba. Posebno pozornost bi bilo posvečati zopetni dobavi živinske soli. Obravnavale so se tudi nekatere druge kupčije, med temi ona z galico in z emajlirano posodo. Družbi bo skrbeti tudi za primerno skladišče, kajti dosedanji prostori ne zadostujejo več za obsežni blagovni promet.

Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo je povabilo Kmetijsko družbo na njen letni občni zbor, kateremu vabilu se bo družba odzvala.

Tajniško poročilo. Družba je oddala košnjo sena in otave na posestvu Ivje na javni dražbi v zakup, ki se je vršila 10. junija t. l. Izkupilec je bil povoljen. — Družba bo nadaljevala s preizkušnjami gnojenja ajde z umetnimi gnojili, ki jih bo izvedla pod nadzorstvom kmetijskih strokovnjakov po deželi. K temu strokovnemu delu pripomogajo tudi tvornice z brezplačno oddajo umetnih gnojil. — Družba je pripravila svoj pristop tudi k agrikulturno-kemičnemu društvu, ki ima kot glavni cilj znanstveno propagando za umetna gnojila. Temu društvu se imajo priključiti vse večje kmetijske korporacije v vsej državi. Delo na tem polju je posebno velike važnosti za zvišanje kmetijske produkcije v državi in je pričakovati važnih uspehov, če se bo to delovanje vršilo smotreno in enotno.

Na Jesenicah se je 3. junija t. l. vršil sestanek delegatov podružnic radovliškega okraja, na katerem se je sklenilo naprositi družbo, da ustanovi v Lescah skladišče kmetijskih potrebščin, iz katerega naj bi se zalagale vse okoliške podružnice. To željo bo Kmetijska družba po možnosti upoštevala, če se najdejo v okraju požrtvovalni udje, ki bi delo v tem skladišču nadzorovali.

Oddelek za kmetijstvo je nakazal Kmetijski družbi podporo v manjšem znesku za nakup plemenskih merjascev in ovnov.

Živinorejski odsek, izvoljen na zadnji odborovi seji, je določil podpore za 28 merjascev in za 2 bika, kar glavni odbor odobri.

Kuratorij družbene gospodinske šole je v svoji seji 19. t. m. izdal razglas za sprejem gojenk v prihodnji gospodinski tečaj, določil učni načrt, podaljšal pogodbo z Marijanišcem in sklepal glede praznovanja 25-letnice šole.

Odbor je nadalje sklenil, da odpove oddelku za kmetijstvo prostore na Poljanah, ki jih ima v najemu drž. podkovska šola.

Prošnji I. zajčjerejskega društva v Mariboru za podporo ni mogoče ugoditi, priporočala se bo pa pri vladi prošnja društva za varstvo in rejo živali v Mariboru za podporo za prireditve perutninarske razstave, ki se naj vrši v jeseni v Mariboru.

Oddelek za kmetijstvo je obvestil Kmetijsko družbo o protestu, ki ga je podal proti nameravani podreditvi drž. žrebarne na Sehu in žrebetišča na Brdu kobilarni v Stančiču v Slavoniji. V tem zmislu se je izrazil tudi konjerejski odsek I. Sklepati ima pa še konjerejski odsek 2., nakar bo družba ukrenila korake v korist konjereje v Sloveniji.

Oddelek za kmetijstvo je nadalje pozval Kmetijsko družbo, naj prevzame iniciativo za ustanovitev odbora za elektrifikacijo kmetijstva, in sicer skupno z vsemi tremi zadržnimi zvezami v Sloveniji in z zastopniki kmetijskega oddelka. Iz z. podanih mnenj teh zvez sklepati, od takega odbora ni mnogo pričakovati. Bolje bi morda kazalo ustanoviti pri Kmetijski družbi strokovno posvetovalnico za elektrifikacijo kmetijstva, ki bi dajala nasvete kmetovalcem in raznim kmetijskim korporacijam v tem vprašanju.

Glavni odbor sprejme 21 od zadnje seje nanovo priglasenih udov.

Nove podružnice. Odbor potrdi ustanovitev dveh novih podružnic: Št. Vid n. Valdekom v okraju Slovenjgradec in Leše na Gorenjskem v radovliškem okraju.

Na prošnjo udov podružnice Ormož, v kateri so načelnik in vsi odborniki odložili svoja častna mesta, skliče glavni odbor v zmislu § 34. družbenih pravil podružnični občni zbor.

Na to se seja zaključí.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. l. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Glavni odbor Kmetijske družbe za Slovenijo sklicuje občni zbor podružnice v Ormožu, za nedeljo, 15. julija 1923. o poldevetih dopoldne v pisarni okrajnega zastopa;

Frankolovo, v nedeljo, 15. julija 1923. ob osmih zjutraj v „Društvenem domu“;

Predoslje, v nedeljo, 15. julija 1923. ob treh popoldne v „Društvenem domu“;

Prekopa, v nedeljo, 15. julija 1923. ob dveh popoldne pri Turnšku;

Rateče na Gorenjskem, v nedeljo, 15. julija 1923. ob enajstih dopoldne v ljudski šoli;

Sv. Marjeta pri Moškanjcih, v nedeljo, 15. julija 1923. o polosmih jutraj v šoli pri Sv. Marjeti;

Sv. Urban pri Ptuj, v nedeljo, 15. julija 1923. po prvi sv. maši v šoli.

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1923. se otvori dvaindvajseti tečaj gospodinske šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa **poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd.** Gojenke se vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 500 Din. Pouk sam je brezplačen. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, štiri kuhinske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in dve prevleki za blazine, 4 brisače, 4 servijete in jedilni pribori (žlica, vilice, nož). Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo:

1. dovršiti 16. leto;
2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo);
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih do sedanjih glavni poklic;
5. predložiti posestni list, potrjen po davčni oblasti;
6. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
7. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ročno pisane, nekolikovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo

vsaj do 31. julija 1923.

Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Pri sprejemu deklet v gospodinsko šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin, opomniti pa je, da je število gojenk posebno z ozirom na namen gospodinske šole same le omejeno.

V Ljubljani, 19. junija 1923.

Kuratorij kmetijsko-gospodinske šole Kmetijske družbe za Slovenijo.

RAZGLAS

o sprejemu učiteljskih kandidatinj za gospodinske učiteljice v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1923. se otvori dvaindvajseti tečaj gospodinske šole, ki bo trajal do konci avgusta leta 1924. V ta tečaj se bo sprejelo tudi nekaj ljudskošolskih učiteljic, ki bodo kot kandidatnje za gospodinske učiteljice deležne teoretičnega in praktičnega pouka v kmetijskem gospodinjstvu.

V ta tečaj se sprejmejo ljudskošolske učiteljice, ki: 1. imajo nekaj let ljudskošolske prakse in usposobljenostni izpit za ljudske šole; 2. so hčere kmetskih staršev, s kmetije doma in delujejo na deželi; 3. se z zdravniškim izpričevalom izkažejo, da so zdrave; 4. prilože potrdilo šolskega sveta, da se jim dovoli enoleten dopust v svrhu posejanja tega gospodinskega tečaja (se lahko naknadno dopošlje); 5. se zavežejo, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa odkazana jim dela ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

V prvi vrsti se bodo upoštevale one prosilke, ki so se že dosedaj izkazale z delovanjem na gospodinskem polju in ki čutijo posebno zanimanje za ta stan.

Kandidatnje stanujejo izven zavoda.

Za hrano, v kolikor jo bodo dobivale v zavodu, bodo plačevale primeren mesečni prispevek.

Pouka tako teoretičnega kakor praktičnega se bodo udeleževale z rednimi gojenkami ondotnega zavoda. Poleg tega si bodo morale prisvojiti vso potrebno učno snov, ki je predpisana za višjo izobrazbo. Koncem šolskega leta se bodo morale podvreči izpitu o predmetih, ki se bodo poučevali v gospodinski šoli. Usposobljenostni izpit za kmetijsko-gospodinske učiteljice bodo polagale šele po dveletni praksi na polju kmetijsko-gospodinskega pouka pred posebno izpraševalno komisijo.

Prošnje za sprejem naj se najkasneje

do 31. julija 1923.

vlože pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

V Ljubljani, 19. junija 1923.

Kuratorij kmetijsko-gospodinske šole Kmetijske družbe za Slovenijo.

REDNI OBČNI ZBOR KMETIJSKE DRUŽBE ZA SLOVENIJO.

Glavni odbor je v svoji seji 20. junija 1923. sklenil, da se vrši redni občni zbor Kmetijske družbe

v četrtek, 8. novembra 1923.

približno z istim sporedom, kakor v minulem letu. Kraj in ura zborovanja se določi pravočasno.

Vse podružnice, ki še niso izvolile svojih zastopnikov (delegatov) za družbeni občni zbor, se s tem pozivljajo, da to čimprej in pravočasno na podružničnih občnih zborih store. Pri tem se jim je strogo držati določil družbenih pravil, da ne pride do nepotrebnih sporov o pravilnosti izvršenih občnih zborov.

Prepis zapisnika vsakega občnega zbora je takoj poslati Kmetijski družbi. Posebno se povdarja, da mora v vsakem zapisniku biti natančno navedeno ime, naslov in bivališče izvoljenega delegata.

Kmetijska družba za Slovenijo.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D. na $\frac{1}{4}$ strani 200 D. na $\frac{1}{8}$ strani 100 D. na $\frac{1}{16}$ strani 65 D. na $\frac{1}{32}$ strani 35 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir

št. 12. Ljubljana, 30. junija 1923. Letnik XL.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

RUDNINSKI SUPERFOSFAT. Letos se je družbi posrečilo dobiti rudninski superfosfat iz inozemstva s posebno odstotno vsebino fosforove kisline, in sicer zjamčeno 15 do 17%. Tudi je cena z oziroma na druga fosfatna gnojila razmeroma nizka. Največ superfosfata potrebujejo naši kmetovalci ob setvi strniščne ajde, kajti to izkušnja so si že vsi pridobili, da brez superfosfata ni primerne ajdovega pridelka. Razen superfosfata potrebuje ajda tudi polovico množine kalijeve soli, ki zelo ugodno vpliva na enakomeren in obilen pridelek zrnja. Tako gnojenje se vsakemu kmetovalcu bogato poplača. Na ha posetve se potrebuje po 300 kg superfosfata in po 150 kg kalijeve soli. Polovica te množine pa na oral in eno desetino na mernik posetve. Priporočamo podružnicam in udom, da ta gnojila pravočasno naroče.

Semena:

Pokončna stoklasa po Din 15.— za kg.
Ajda, siva in črna, po Din 450 za kg.

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene. Apneni dušik, 18—20% po Din 260.— za 100 kg franco vreče. Vreče po 75 kg.

Kalijeva sol, 42%, po Din 150.— za 100 kilogramov.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 260.— za 100 kg z vrečami.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 175.— za 100 kg. Vreče po 100 kg

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 160.— za 100 kg. Vreče po 100 kg.
Thomasova žlindra 18% po Din 240.— za 100 kg.

Krmila:

Lanene tropine po Din 5.— za kg. Vreče po 50 kg.
Orehove tropine, vsebujoče 42% beljakovin in maščobe po Din 5.— za kilogram z vrečami. Vreče pa 75 kg.
Osušeni zrezki sladkorne pese po Din 350 za kilograma z vrečami vred. Po znižani ceni 250 jih oddamo onim naročnikom, ki prijavijo naročila takoj, predno zaključimo tozadevno oddajo.

Pokrajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6.— kilogram na drobno Din 7.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 8.— za kg, na drobno Din 850 za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtnne potrebščine:

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Vinski eponit po Din 70.— za kg. Poština posebej.

Gumijevi trakovi po Din 220.— za kg.

Gumijeve plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 10.— komad.

Gumijeve cevi po Din 20.— za 1 m.

Ročni žveplalniki po Din 80.— za komad.

Salofidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po Din 7 za 1 kg.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnice po 5 kg Din 50 brez poštine.

Trtne škropilnice po Din 500.— za komad.

Gnojenje z enim samim gnojilom ni uspešno. Gnojite z vsemi tremi gnojili: dušikom, kalijem in fosforovo kislino.

Urania zelenilo se oddaja v tablah po Din 9— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stare Din 40.— brez poštne.

Zveplo, dvojno rafinirano, po Din 5— za kg.

Zveplovci trakovi na asbestu, najfinejši, po Din 16:— za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Kose prvovrstne 45 cm, 60 cm, 65 cm, 70 cm, 75 cm
po Din 30 — 32— 33— 34— 35—

Brusni kamni, prvovrstni, bergamaški po Din 8— in 6— za komad.

Brusni kamni, rogaški po Din 2— za komad.

Obračalni plug W: po Din 900— za komad.

Stroj za izdelovanje masla (pinje) po Din 200— za komad.

Travniške brane A: po Din 650— za komad.

Travniške brane A: po Din 750— za komad.

Trijerji, Heid. po Din 3500— za komad.

Univerzalni plug Lanz Denu po Din 950— za komad.

Uspulun, sredstvo za razkuženje semena, v zaklopnih po 1/4 kg po Din 35— za komad.

Posnemalniki. Jubilea.

za 50 l po	Din 625— za komad
" 75 "	" 700— " "
" 100 "	" 1250— " "
" 125 "	" 1300— " "
" 150 "	" 1500— " "

BOLEČINE? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodele čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev s 5% doplatka razpošilja: lekarnar EVGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 333, Hrvatsko.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znamkah najmanj pa skupaj Din 5:— sicer se naznanila ne objavijo.
Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Stiskalnice in mline za sadje

in grozdje, mline za moko in zdrob, najboljšie vrste, na pokon, in vso drugo železnino nudi po zelo ugodni ceni A. Sušnik, železnina, Ljubljana, Zaloška cesta.

Zdravilna zelišča

saponaria (milnica), salvia (kadulja, žalbija), bezgovo cvetje, drosera (rosika), ržene rožičke, košice marelje, cvetje more alje, vinski kamen, razna semena in deželne pridelke kupuje Semenska trgovina Tima Vladisavljevič, Beograd. — Glavni obrat se nahaja v Franciji: Marseille 29, rue Ferrari.

Pravi italijanski brusni za kose

se dobe pri tvrdki Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Priznana najboljša

peklenske kose (Höllensensen)

prigotova založnik in samoprodaja te znamke za Jugoslavijo tvrdka F. S. Škrobar, Višnja gora. — Preprodajalcem ugodne cene!

Okopalnike in osipalnike

za koruzo in krompir, kosilnice, obračevalce sena, vitle, mlatilnice, motorje, žitne čistilnice sadne mline in preše in vse druge kmetijske stroje dobavlja

K. in R. Ježek, tovarna strojev in livarna, Maribor.

Klepalne stroje,

najnovije in najboljšie vrste, kose, srpe, osle in vse druge potrebščine za siavbe, kmetijstvo in obrt nudi in se priporoča A. Sušnik, železnina, Ljubljana, Zaloška cesta.

Gospodarski oskrbnik,

absolvent dvoletne kmetijske šole, neoznačen, z najboljšimi teoretičnimi kot praktičnimi izpričevali išče primerne službe. — Ponudbe pod „Lepa pisava“ na upravo lista.

Kupim

12 letošnjih, garantirano čistokrvnih Plymouth Rocks kokoši. Prosim ponudbe s ceno, Al. Strekelj, Biograd na moru (Dalmacija).

Obračalni stroj,

malo rabljen se prodaja pri Franc Gornik, Grahovo 60 pri Cerknici.

Stavbeniki pozor!

Prvovrsten pesek-apnenčar v celih vagonih se dobi pri A. Zupančič, Polje št. 3, Višnjagora.

200 kg ajdovih plev

prodaja Albin Komar, Vižmarje 33 nad Ljubljano.

Mlatilnico in gepelj

prodaja Vrhovac Stanislav, posestnik in župan, Debrava pri Ljubljani.

Prodam

1 par novih ostrih umetnih kamnov 36 col. * S. Stamatis, Puščava pri Mokronogu.

Sejalni stroj

se po ugodni ceni prodaja, ogleda se ga lahko pri Val. Brenkoviču v Kamniku.

Prodam

mlatilno garnituro z dvojnimi čistilnicami, 3-4 HP benc-lokomobila. Posnemalniki za mleko „Alfa“ 100 l na uro. Domači mlin (žrnjile) za ročni in vrtljivi pogon, ter razne gospodarske stroje po nizkih cenah. Zahtevajte ponudbe! M. Herga, Sv. Lenart, p. Velika Nedelja.

Hlode, gojzdove, trame, deske in drva

ponadite Lesni družbi Lirija, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodiščo. Placelo se najvišje dnevne cene

Lepo domače platno izredno trpežno in laneno preje izdelajo naicenele tkalnice „KROSNA“, Ljubljana, Zrinskega cesta 6 (nasproti cerkve sv. Jožefa.) Sproloma tudi laneno prejo v tkanje. Zamenja platno za predivo. Na zahtevo pošilja vzorce.

Fižol

vseh vrst kupim stalno po najvišjih dnevnih cenah, Bor. Sbil, Kočevje.

Za lastno ceno odda se 1 1/2 colarska nizka rečna sesalka s prikladnimi holenderji in mesinastimi pipami.

Poprašati je pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Prave

Turške kose

neprekosljive ostrine, različne bruse, dobre srpe dobiti naicenele pri Šoštarč, Petan in Erker, Ljubljana, Resljeva cesta 20.

Verige,

električno varjene in patent ameriške, vseh debelosti, za vsakovrstne potrebe, poveznice za hlode, žladre, stranice, verige za govedo, za ose, za vodnjake, tudi po posebnem naročilu razpošilja po železnici ali po pošti vsako množico L. Fürsager, Radovljica.

Dnevne tvorniške cene. Pri večjem odjemu in trgovcem popust.

Stole,

trpežne in lepo izdelane, priporoča Teharska lesna industrija, pošta in postaja Store p. Celja. Razpošilja na drobno in debelo. Zahtevajte cenik!

Nabavno središče za poljeprivredne strojeve Krunoslav Stjepan Jakovlić R. D.

Zagreb, Zrinski trg 1. — Telefon 14-35. — Brzjavni naslov: „Poljostroj“.

Glavno zastopstvo Mc. Cormikovi tvornic. International Harvester Company of America, Chicago,

dobavlja takoj originalne Mc. Cormikove

kosilnice za travo, kosilnice za žito z odlagačem in slamo-veznice, grablje za seno, sadilnice za koruzo (Quadratmaissetzer), motorje za pogon s petrolejem, vse posamezne dele za stroje tipa

Mc. Cormik, Deering, Plano, Osborn, Milwaukee, Champion, nadalje

pluge, brane, decimalne tehtnice, pakelne, mline za sadje, stiskalnice za seno, kompletne uredbe za čiščenje semena.

Imaš ti solnčne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

Uporabljalj Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljalj Elza obrazno pomado!

Ali so ti roke in obraz občutljivi v zimi in vetru?

Uporabl. Elza lilijno-mlečno milo!

Ali že iš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabl. Elza lilijno-mlečno milo!

Ali se tožiš na izpadanju las, prhlju in osivelosti?

Uporabl. Elza pomado za rast las!

Ali želiš bujne mehke in lepe lase?

Uporabl. Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

TO JE ONO PRAVO?

Išči v vseh poslovnih samo prave Elza preparate od lekarnarja Feller. Naročiš naravnost, tako stane s pakovanjem in poštnino, če denar naprej ali po povzetju: 2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade 25 Din., 2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 Din., 4 velike kose Elza lilijnega mlečnega mila 35 Din.

Kot primot: Elza-oblič zoper kurja očesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-posipalni prašek 3 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski mris za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysol, Lysoform 12 Din; Kineški čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-mrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. Za primot se pakovanje in pošt. pos. računa.

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. — Naročilna pisma adresirati na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elza trg št. 333, Hrvatsko.

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje ne morete dobiti, prosimo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja

TO JE NAJBOLJŠE, KAR SEM KDAJ OKUŠAL!

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zob! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč priložnostih pokaže se blagodelujoč, bolečine lajšujoč, koristen in mnogostransko uporabljalj. Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljšje sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete!

To je najboljše, kar sem kdaj okušal!

Skupaj s pakovanjem in poštnina stane: 3 dvojnatih ali 1 špecijalna steklenica 24 Din, 12 dvojnatih ali 4 špecijalne steklenice 84 Din, 24 dvojnatih ali 8 špecijalnih steklenic 146 Din, 36 dvojnatih ali 12 špecijalnih steklenic 208 Din.

Vabilo

k prvemu občnemu zboru Splošne gospodarske zadrage v Kamniku, ki se vrši v nedeljo dne 15. julija 1923, ob 10. uri pri Cerarju v Kamniku s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelnstva; 2. volitev načelnstva; 3. volitev nadzornstva; 4. sprememba pravil in 5. slučajnosti. — Načelnstvo.

Mlade bele

radvanjske kokoši

za plemo se oddajo pri oskrbništvu Radvanje pri Mariboru. (Društvo za rejlo perutnine.)

Gospoščinsko ravnateljstvo v Ptujju ima stalno za oddati

plemenska teleta,

piacavske, marodolske in marijadvorske plemen.

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tamin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Blagostanje in napredek kmetovalca zavisi od njegovega znanja in umnosti. Kmetovalec, ki se skuša poučiti, kako je treba delo pri kmetijstvu boljše izvajati, ta svoje žetve in pridelke lahko podvoji.

Pri tem njegovem sremljenju po izboljšanju svojega gospodarstva, mu nudi svojo pomoč

Delegacija proizvajalcev čilskega solitra

Miloša Velikog ulica v Beogradu,

ki vsakemu kmetovalcu nudi knjižice o umnem obdelovanju zemlje, o uspešnem gnojenju naših najvažnejših kulturnih rastlin, o pravilni uporabi hlevskega in umetnega gnoja.

Vse knjižice in ietaka, ki jih je Delegacija izdala, dobi lahko vsak kmetovalec brezplačno od Delegacije ali od Kmetijske družbe v Ljubljani.

Čudili

se tudi Vi bode nizkim cenam, po katerih se prodaja: suknjo, volno, platno, cefir, modrovina, hlače, robc in sploh vsa manufakturna roba v veletrgovini

R. STERMECKI, CELJE

katera dobiva stalno velikanske pošiljatve robe direktno iz prvih svetovnih tovarnen. — Zahtevajte cenik.

Mestni trg števil 10.

Kemični laboratorij za izdelovanje desinfekcijskih predmetov.

Arborin Sanitol

za zatiranje škodljivcev na sadnem drevju.

za desinfekcijo pri nalezljivih boleznih.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

■ v LJUBLJANI ■

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **5%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

„KORANIT“

zajamčeno pravi asbestni škrlj za kritje streh.

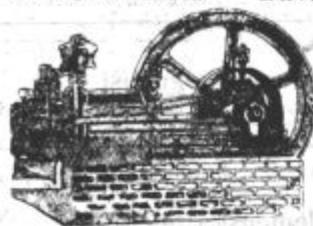
KORANIT ne premoči, ne odzebe, se ne lomi in ne trga, je popolnoma siguran proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kakor vsi eterniti, je najboljša in najcenejša streha ker ne potrebuje nikdar popravil.

Fran Hočevan

ŽIROVNICA, (Moste), Gorenjsko.

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika za-
loga vsa-
kovrstnih
poljedel-
skih stro-
jev.

iz najslovičnejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih
tvornic „Welsla“.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

nudijo v poljubnih množinah

zarezane strešnike

model „A“ in model „D“ (utorni crep) najpriprostejše,
najtrpežnejše in najcenejše kritje streh sedanjosti, dalje

zidno opeko

Na željo pošljemo popis in ponudbe.

Spretni zastopniki se sprejmejo.

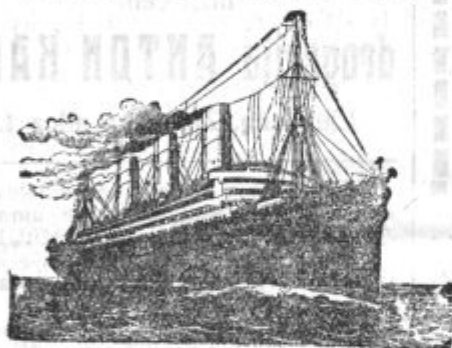
Hamburg Amerika linija

in

United American Lines Inc.

Filijalka

SIMON KMETEC, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 210.

Sprejema potnike v ju-
žno in severno Ameriko,
izdaja točna pojasnila in
prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane
vsak teden.

Glavno zastopstvo
za Jugoslavijo

J. G. Drašković
Zagreb

„B“ Cesta pri dr-
žavnem kolodvoru

Podružnice:

BEOGRAD, Balkanska ulica 25. SUŠAK, Jovo Gj. Ivošević, Karolinska
c. 160. SPLIT, Ante Buić, Dioklecijanova obala 13. GRUŽ, Ivo Lovričević.
BITOLJ, Gjorgje Dimitrijević & Kom., Bulevard Kralja Aleksandra 187.
VELIKI BEČKEREK, Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

HLODE

4-50 do 6 m dolge, 25 do 60 cm
debele, plačam 200 kron nad
dnevno ceno. Dobava do je-
seni, polovica kupnine se plača
v naprej. Ponudbe s ceno pod:

»EXPORT«

na Anončni zavod

DRAGO BESELJAK in drug,
LJUBLJANA, Sodna ulica št. 5.

KOSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.
Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230. — Telegr. „Orbis“

LJUDSKA POSOJILNICA

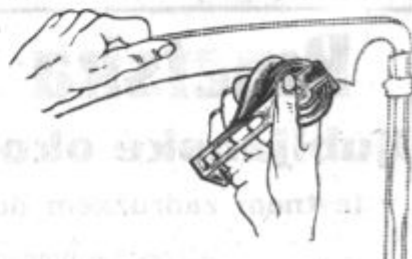
v Ljubljani

(v lastni hiši tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge po

5%

„Satan“

najnovjša iznajdba namesto klepanja in
brušenja kos. Najboljša svetovna kosa je
„GORENJSKA KOSA“ zato rabite in za-
htevajte to. Dobi se pri:

IVAN SAVNIK, Kranj, Gorenjsko.